

kar bi lahko bila — prava ničla; kajti ne le da je, žalibog, še dosti srenj tako rekoč še prav brez vse sadjereje, kakor, na priliko, Podraga, Šentvid z vsemi podsrenjami, Lozice, Šturje, Vrabče itd., ampak še celó v takih srenjah, v katerih se uže danes primeroma dosti sadja prideluje, kakor v Vrhpolji, Budanjah, Slapu itd., pridelovalo bi se ga kaj lahko vsaj petkrat toliko in pa veliko finejšega.

(Dalje prihodnjič.)

Ne zna ne vsaka dekla molzti!

Mnogokrat se nahajajo bolna vimena pri kravah, posebno tako imenovani „volčič“ ali „sajevec“, in iščejo se vzroki teh bolezni vse drugod, kakor pri okornih deklah, katere molzti ne znajo. Večkrat so celó copernice krive volčiča na vimenu.

Naj razjasnimo to reč s tem, da pregledamo, kako je vime vstvarjeno. Vime je skupina žlezic, katere iz krvi mleko delajo in se zato „mlečne žlezice“ imenujejo. Te mlečne žlezice izlivajo narejeno mleko v majhne posodice, iz katerih potem po drobnih cevčicah v štiri sesce teče. Tam, kjer sesci v vime prestopijo, se otipa neki trd, kakor hrustančast obroček. Ti obročki gori pri sescih pa niso nič drugega, kakor miške (muskeln), ki zapirajo tok mleka iz vimena v sesce in prav te zapiralne miške so vzrok, da krava mleko, če hoče, pridržuje tako, da ga dekla izmolzti ne more.

To je treba pred vsem vedeti, kajti v gori navedenih obročkih je iskati mnogokrat vzroka prav hudih vimenskih bolezni in to na dvojni način.

1. Če nerodna in okorna kravarica pod tem obročkom polne sesce močno nategne in jih potem hitro izpusti, se nagloma v sescu napravi trda, podolgastokrogla oteklina, krava ne molze več, v vimenu nastane bolečina in iz tega mnogokrat huda bolezen vimenska. In zakaj to? Zato, ker zapiralni obroček je kravarica tako zelo doli potegnila, da se, ker je premalo elastičen, ne skrči gori v prejšnjo lego, ampak kot huda ovira v mlečni cevki ostane. Mleko po tem takem nad to bunko zastaja, mlečna žlezica oteče in vnetje nastopi z vsemi svojimi nasledki. To je ta dosihmal malo poznani vzrok mnogovrstnih vimenskih bolezni.

2. Če pa nasproti nevedna in okorna kravarica polne sesce prav visoko gori prime, potem tudi prav lahko obroček prehudo stisne in otisne; to pa zopet zapiralni obroček tako zdraži, da se vname in oteče. Iz vsega tega je tedaj razumljivo, zakaj pod rokami okornih kravaric lahko molzne krave postanejo težko molzne, in zakaj pametna kravarica iz težko molznih krav polagoma naredi lahko molzne.

Da se ne zgodi to, kar je bilo pod številko 1 rečeno, naj kravarica sesce pred molzo dobro omoči, jih rahlo gladi, da ohlapnejo zapiralne miške. Sploh naj se sesci hitro ne nategnejo, da potem prehitro nazaj ne skočijo. Če pa je po navedenem vzroku bolezen na vimenu nastala, takrat naj se ravna tako-le: Bolni sesc naj se z maslom dobro namaže in potem z volneno vrvice od spodej gori na okroglo močno oveže tikoma do tistega mesta, kjer sedi preveč nategnjeni obroček, kateri se potem nekoliko navzgor potisne. Sesc naj se tako ovezan nekoliko časa pri miru pusti, potem pazi nova oveže toliko bolj navzgor, kolikor bolj se je med tem obroček nazaj pomaknil. Ta oveza naj ostane nekoliko dni na sescu; da pa vendar mleko tudi iz tako ovezanega sesca odtekat more, naj se va-nj rahlo vtakne koščena mlečna cevka.*)

*) Take mlečne cevke se menda dobijo tudi pri nožarji gosp. Hofmanu v Ljubljani. Vred.

Kako lahko se pod številko 2 popisane bolezni odvrnejo, se razvidi samo po sebi, če le dobre volje ne manjka se podučiti v tem, kako je vime vstvarjeno. Tudi tukaj je treba za odtok mleka skrbeti s pomočjo mlečnih cevč. Vneto vime naj se z mrzlo vodo umiva in kravi dajejo zdravila hladilna, med katerimi je solitar najbolji, če se ga kaka dva lota dá v škaf mrzle vode.

Po vsem tem je jasno, da ne zná vsaka dekla umno molzti in zakaj da v Švajci imajo raji, da moške krave molzejo. V tem tiči velik kapital gospodarja, katerega nevedna in okorna kravarica lahko vniči samo po nevednosti, da ne pozná, kako je vstvarjeno vime.

Oenolin, novo sredstvo za čiščenje in pravljanje vina.

To čistilo, iznajdba necega gospoda R. G. Büstenbinderja je neki čudodelno sredstvo, da postane mlado vino takoj čisto, stalno in za izvožnjo sposobno. Kdor želi pobliže se seznaniti z oenolinom, kateri je sedaj še skrivnost, naj stopi v dogovor z grofom Henrikom Attemsom v Lechwaldu poleg Gradca. Tako bomo v zagrebškem „Gosp. listu“.

Letošnja letina v našem cesarstvu do srede meseca julija.

Po poročilih, ki so došla c. k. ministerstvu poljedelstva.

Na ogerskih planjavah, na Hrvatskem in v Slavoniji, v nižinah českih, moravskih, galiških in v Bukovini so pričeli rž žeti v družem tednu meseca junija. Delo je oviral dež in je tudi na izid žetve neugodno vplival. V tem oziru je letina slabša, nego je bila leta 1877. in 1878. Koliko se je rži pridelalo, tega se zdaj ne more določiti; v obče se lahko reče, da v severno-zapadnih deželah je letina srednja; tako tudi na Ogerskem. Rž je lepa.

Pšenica se ni zadovoljivo obnesla na Primorskem in v Dalmaciji. V Istri je velik del pšenice prezgodno dozorel. Te dežele ne bodo dosti letos pridelale, ker so tudi malo pšenice nasejale. Na Ogerskem je pšenica srednje dobro izpadla. Zato je cena pšenici uže danes poskočila.

O ječmenu so dobri glasi s Českega in skoraj vseh planin tudi iz Tirolov, neugodni pa z Moravske, Šlezije, Gališke, s Krasa in Ogerske.

Oves se je povsodi dobro oponesel, tako se poroča tudi o sočivju.

Koruza dobro obeta, in je uže v cvetju na Dolenje Avstrijskem in Ogerskem.

Ajda pomladna kaže na Dolenje-Avstrijskem in Gališkem dobro.

Lan se hvali posebno letos na Kranjskem in Koroškem. Na Štajarskem in drugod ne bo prida.

Krompir raste prav lepo, al na Gališkem je na več krajih pričel gnjiti.

Korenje in pesa povsodi v rasti zaostaje. Na Ogerskem so posebno gosenice dosti škode napravile.

Košnja še ni povsodi dovršena. Sena je veliko, a na mnogih krajih se je pri sušenju več ali manj oškodavalo.

Vino se navadno ali počasi razvija. Kakošno bode, to je odvisno od jesenskega vremena, ker se je razvijanje grozdja zakasnilo. Pridelek vina se letos tako-le more soditi: na Ogerskem in Hrvatskem je letina vinska